

“Kad pajusčiau, jog Lietuvai esu dar reikalingas”

Dalia Shilas

„Į klausimą ‘Iš kur esi?’ atsakiau gerokai per tūkstantį kartų, dažniausiai su išsamiu geografinės vietos aprašymu ir išaiškinimu, kad jau per 25 metus esame nepriklausoma valstybė. Kiek pažįstu emigrantų, visi išdidžiai taria Lietuvos vardą”, – rašė vienas iš apklausos dėl Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo dalyvių.

Šią internetinę apklausą surengė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) Valdyba, siekdama išsiaiškinti, kokios priežastys skatina išeivijos lietuvius, net ir kitų valstybių piliečius, siekti išsaugoti Lietuvos pilietybę. PLB Valdyba ir apklausą paruošusi PLB Viešųjų ryšių komisija dėkoja visiems, pareiškusiems savo nuomonę, ir kviečia taip pat aktyviai dalyvauti savo šalių lietuviškų bendruomenių veikloje lietuviybės ir Lietuvos labui.

Apklausos tikslas buvo sužinoti, kokios yra svarbiausios pilietybės išlaikymo paskatos.

Per dvi 2015 m. spalio savaites apklausą peržiūrėjo 7404 ir į klausimą “Kodėl norėtumėte išsaugoti Lietuvos Respublikos pilietybę, tapęs šalies, kurioje gyvenate, piliečiu?” atsakė 2901 asmuo iš 63 pasaulio šalių. Anketoje buvo galima pasirinkti tinkamus atsakymus arba įrašyti savąjį.

75,22 proc. visų pažymėjusiųjų savo lytį yra moterys, vidutinis apklaustųjų amžius 39,5 metų (jauniausiajam – 16, vyriausiajam – 89).

Dauguma apklausos dalyvių turi įvairaus pobūdžio aukštąjį išsilavinimą, tik keli

procentai – vidurini. Aktyviausiai savo požiūrį reiškė išvykę į užsienį po 1990 kovo 11 d. ir iš šių šalių: JAV (793), Jungtinės Karalystės (441), Norvegijos (302), Vokietijos (190), Australijos (72).

Atsakiusių į apklausos klausimą geografija labai plati ir apima įvairias pasaulio šalis: iš Kipro atsiliepė net 19 lietuvių, keturi – iš Jungtinių Arabų Emyratų, po tris iš Argentinos ir Brazilijos, po du iš Egipto, Indonezijos, Japonijos, Meksikos, Nikaragvos, Peru ir Urugvajaus, po vieną iš tokių šalių, kaip Andora, Bahreinas, Filipinai, Honkongas, Jordanija, Kenija, Kolumbija, Korėja, Libanas, Malaizija, Mauricijus, Pakistanas, Palestina, Pietų Afrika, Kataras, Saudo Arabija, Seišeliai, Singapūras, Tanzanija ir kt.

Štai kaip pasiskirstė apklaustųjų balsai:

Galimybė išsaugoti prigimtine teisę likti savo Tėvynės piliečiu 2637 (91 proc.)

Galimybė ateityje grįžti į Lietuvą gyventi ir dirbti 2173 (75 proc.)

Galimybė dalyvauti Lietuvos rinkimuose ir taip prisidėti prie artimųjų Lietuvoje gerovės 1743 (60 proc.)

Galimybė ginti Lietuvos interesus savo gyvenamoje šalyje 1668 (57 proc.)

Galimybė dirbti, kurti savo verslą abiejose šalyse 1413 (49 proc.)

Galimybė padėti Lietuvai per savo gyvenamos šalies vyriausybines institucijas, kuriose galima dirbti tik turint tos šalies pilietybę 1097 (38 proc.)

Galimybė būti ilgesnį laiką Lietuvoje be vizų 961 (33 proc.)

Galimybė keliauti be vizų į daugiau pasaulio šalių 772 (27 proc.)

Matome, kad svarbiausias motyvas yra prigimtinių teisės išsaugojimas ir galimybė grįžti į Lietuvą gyventi ir dirbti.

Iš įrašytų papildomų atsakymų labiausiai pabrėžtas emocinis ryšys su Tėvyne: „Lietuviu gimiau, lietuviu ir noriu mirti“; „Lietuviais esame mes gimę, lietuviiais norime ir būt!“, „Lietuvos Respublikos valdžia neturi teisės atimti pilietybės iš joje gimusio ir augusio Lietuvos piliečio“; „Nematerialus ir nepamatuojamas didžiavimasis lietuviška kilme, ypač kai Lietuvos pilietybė tampa vis ‘retėjanti’“; „Man atsisakyti pilietybės prilygsta atsisakyti savo šeimos, negerbti

savo protėvių, netekti dalies to, kas esi. Bet taip pat kurdamas šeimą kitoje valstybėje turi būti pilnavertis”; „Nemanau, kad žmogus turėtų prarasti savo pilietybę, pilietybę šalies, kurioj gimė ir augo, kurioj šaknys ir protėviai, vien todėl, kad gyvenimas susiklostė taip, kad jam reikia išvykti svetur ir jam pavyksta įsitvirtinti ten”; „Galimybė būti gausene tauta, o turint pilietybę jausti didesnę atsakomybę dėl savo valstybės. Pilietybė yra įsipareigojimas valstybei bei įgijimas teisių dirbti valstybės labui”.

Kitas nurodytas svarbus pilietybės išsaugojimo motyvas - „Suteikti būsimiems vaikams Lietuvos pilietybę ir išsaugoti ryšį su artimaisiais bei Lietuva”; „Kad mano vaikai niekada neprarastų galimybės grįžti į Lietuvą gyventi”; „Norėtuši, kad mano vaikai išlaikytų LR pilietybę ir ateityje turėtų galimybę pasirinkti, kurioje šalyje gyventi”.

Užpildžiusieji anketą pabrėžė integracijos kitoje šalyje svarbą - galimybę „išsaugojus savo Tėvynės Lietuvos pilietybę, gauti darbą buvimo šalyje, kurioje nepiliečiams labai mažai galimybių, o grįžus į Lietuvą, nebūti našta”; „Gyvenu JAV jau 29 metai, vyras Amerikos lietuvis. Niekada nepriėmiau JAV pilietybės, nenorėjau prarasti Lietuvos. Išėję į pensiją planuojame grįžti gyventi į Lietuvą, bet nepriėmusi JAV pilietybės aš negausiu pensijos, nors čia dirbau visą gyvenimą. Priėmusi JAV pilietybę prarasiu Lietuvos pilietybės statusą, kuri stengiausi išsaugoti beveik 30 metų. Kodėl Lietuvos įstatymai yra tokie nepalankūs SAVO ŽMONĖMS?”; „ES įstatymas - už dvigubą pilietybę. Lietuva teisiškai nusižengia atimdama iš ES piliečiu pilietybę”; „Atsakymas, kurio nėra apklausoje: „Galimybė neduoti kelio tiems, kurie kuria idiotiškus įstatymus!”; “Suprantama, kad mūsų sportininkai gali išlaikyti Lietuvos pilietybę. Bet, jei duodama „dviguba pilietybė” garsinantiems Lietuvos vardą, tai dauguma emigrantų padarė daug didesnę darbą nei mūsų ‘žvaigždės’ su dviem pasais. Į klausimą ‘iš kur esi’ atsakiau gerokai per tūkstantį kartų, dažniausiai su išsamiu geografinės vietos aprašymu ir išaiškinimu, kad jau per 25 metus esame nepriklausoma valstybė. Kiek pažįstu emigrantų, visi išdidžiai taria Lietuvos vardą, visi piktinasi, kai mus maišo su lenkais ar rusais, ir taisy tą nesusipratimą. Jei tai nėra Lietuvos vardo garsinimas, tada nežinau, kas yra. Visgi pokalbis įstringa galvon žymiai giliau, nei per NBA rungtynes komentatoriaus numestas ‘from Lithuania”.

Svarbus įrašas, į kurį reikėtų atkreipti dėmesį, - įsivaikinimo klausimas turint tik Lietuvos pilietybę.

Sulaukėme ir tokių atsakymų: „Klausimas man netinka, nes pagrįstas prielaida, kad noriu Lietuvos pilietybės. Esu nuomonės, kad su pilietybe siejasi ir atsakomybė bei pareigos atlikimas pilietybę išduodančiam kraštui. Tai įskaito mokesčių mokėjimą, karinę tarnybą, t.t. Įdomu kiek žmonių atsisakytų visokių pilietybių, jei suprastų, kad iš jų reikalaujamas ir pareigos kraštui atlikimas, o ne tik savanaudiškas bevizis pakeliavimas po daugiau šalių bei verslo plėtros galimybės? Lietuvos interesus gynėme ir giname gyvenamuose kraštuose be Lietuvos pilietybės. Padėti Lietuvai per gyvenamosios šalies vyriausybines institucijas labiau gali gyvenamo krašto piliečiai, o ne kitos šalies piliečiai. Tam yra diplomatinė tarnyba. Tai nebūtina jos interesų gynimui. Jei Lietuvoje negyveni, kam dalyvauti jos rinkimuose? Nematau nieko blogo išsiimti vizą, jei nori ilgiau pabuvoti Lietuvoje. Daug šalių tai daro ir ima rimtus mokesčius už tai – tai tik šiek tiek padeda Lietuvai.”

Džiaugiamės, kad ši apklausa sulaukė didelio tautiečių dėmesio ir gero įvertinimo: „Visos nurodytos priežastys vienodai svarbios“; „Pasirašau po visais anksčiau pateiktais atsakymais.”

Taigi, lietuviai išsibarstę po visą pasaulį gyvena, dirba, kuria šeimas, augina vaikus ir... nepamiršta Lietuvos. Tikėkimės, ir Lietuvą įsiklausys į nuoširdų balsą: „Gimiau ir augau Lietuvoje. Myliu savo šalį. Tačiau taip pat myliu savo vyrą ir gerbiu šalį, kurioje jis gimė ir užaugo. Lietuva yra per maža, kad visi rastų antrąsias puses tik joje. Juk meilė ateina nelaukta. Mūsų šeima norėtų gyventi abejose šalyse ir jaustis pilnaverčiais šių šalių piliečiais, kurti verslus, auginti ten savo vaikus. Juk kultūrinė įvairovė ugdo toleranciją ir reikiamas vertybes. Neatimkite šios galimybės iš mūsų.”

[Dalia Shilas](#)

PLB Viešųjų ryšių komisijos pirmininkė

www.pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje ir žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti **informacijos šaltinį ir autorius**.